

ubetydeligt, og det er altsaa kun, fordi jeg mener, at det var en inkonsekvent Tankegang, den høitærede Kirkeminister har havt, at jeg tillod mig at gjøre opmærksom derpaa.

Mesner: Efter den indgaaende Diskussion, der har været ført, siden jeg udbad mig Ordet, strax ved Mødets Begyndelse, skal jeg ikke indlade mig paa at fremføre den Kritik, jeg havde tænkt mig med Hensyn til Lovforslaget enkelte Paragrafer, men jeg vil kun tillade mig at anbefale Lovforslaget i dets Helhed til den høitærede Ministers og det høie Things Velvillie. Der er en hel Del i Lovforslaget, som ikke fuldt ud tilfredsstiller hverken de Trængende, der skulle have Hjælp, eller dem, der gjerne ville hjælpe; men desuagtet mener jeg dog, at Lovforslaget indeholder en Del Godt, som vi maa gjøre os Umage for at faae frem. Jeg har selv i mange Aar været Sogneraadshoved og været Formand for Bestyrelsen af den fri Fattiggasse, hvilket jeg forresten er endnu, og jeg er saaledes ikke ganske fremmed for alle de Mangler, der findes baade ved vor Fattiglovgivning og ved de Bestemmelser, der gjælde med Hensyn til de fri Fattiggassers Bestyrelse; men ikke desto mindre mener jeg, at vi ad den Vej kunne komme et ganske godt Stykke frem. Der er uendelig Mange af de virkelig værdige Trængende, som nødes til at gaa ind under det løvbundne Fattigvæsen, naaget det for dem er en forfærdelig Ting; der er Mange af dem, der sulte og døde uendelig meget, inden de bestemme sig til at gaa dertil, og der er Mange, som ligefrem skulle overtales til at modtage den Hjælp, som de kunne fordre af Fattigvæsenet. Derfor maa vi Alle, synes jeg, arbejde hen til, at det kan forebygges, og at den virkelig værdige Trængende kan komme til at nyde Hjælp paa en saadan Maade, som han kan være tjent med efter sin Finsølelse; thi vi maa vel erindre, at det er ikke det, at de ere fattige, at de ere komne til at trænge, der gjør Folk til slemme Mennesker, men det er den Maade, hvorpaa de modtage Hjælpen. Det er den, der mange Gange fører det gode og ædle Menneske paa gal Vej. Jeg er vis paa, at naar vi kunne faae dette Lovforslag sat igjennem med de Forandringer, som vistnok maa være en Nødvendighed for at komme ud over det, baade set fra det ene og fra det andet Partis Side, ville vi opnaa det overordentlig store Gode, at vi ville hjælpe uendelig mange Mennesker til at blive lykkelige og glade ved Tanken om, at de ikke staa udsatte for den Fare at skulle udholde det haarde Tryk, som Fattighjælp paalægger, og dernæst tror jeg ogsaa, at vi ville faae vort

Fattigvæsen betydelig indskrænket; altsaa naar vi se det fra en ren statsøkonomisk Side, saa maa vi ogsaa betragte det som et stort Gode. Jeg mener nemlig, at Fattiglemmernes Antal vil blive betydelig formindsket direkte derved, at en Mængde saa ville faae Understøttelse af det fri Fattigvæsen eller af Understøttelseskasserne, i Stedet for at blive henviste til det offentlige Fattigvæsen; derved vil naturligvis Antallet af Fattiglemmerne blive betydelig formindsket, og dernæst er der en anden Side af Sagen, som vi ikke maa lade ude af Betragtning. Som vi vide, blive Fattiglemmernes Børn nu i Reglen ogsaa Fattiglemmer, og desværre mange Gange, hvad der er værre endnu, de blive dem, som svulde vore Straffeanstalter. Lad os lægge os vel paa Sinde: Det er dog en frygtelig Ting for os, at være med til at lægge de ullykkelige Mennesker ind under Fattigvæsenet, hvad der piner dem, og det er en skrækkelig Ting, ja endnu skrækkeligere end det Andet, at skulle være med til at lave disse Mennesker, om jeg saa maa sige, til at blive Forbrydere. Ved at faae denne lille Lov sat igjennem tror jeg, at det vil kunne undgaas, og jeg tror sikkert, at vi ville kunne opnaa at anses for et sølende Folk og et Folk, som søger at arbejde hen til det rette Maal, naar vi ville sætte os dette til Opgave, om vi end ikke ere i Stand til at faae de Fattige fuldstændig Stykke, saa dog at ville være med til at arbejde mod det Maal, at hjælpe til at forhindre saa megen Ulykke som muligt, og hjælpe til, at de uheldigt Stillede i Samfundet kunne indtage den bedst mulige Stilling. Hermed skal jeg anbefale Lovforslaget til velvillig Overveelse, og skal ikke trætte Thinget længere, da Tiden er saa langt fremrykket.

Ordføreren for Forslagsstillerne

(Tutein): Som Medforslagsstiller har jeg al Anledning til at være tilfreds med den Modtagelse, som dette Lovforslag har faaet her i Thinget, og jeg vil bede de Herrer ved Bedømmelse af Forslagsstillerne Arbejde at erindre, hvorledes Forslaget er hjevbet til. — Dette er blevet til dels ved at tage forskjellige ældre Forslag og dels ved at sætte noget Ny ind. Det er aabenbart, at ved hvad vi have taget af de ældre Forslag, have vi været temmelig bundne til det, som staar i disse mangfoldige ældre Forslag, som have foreligget; og med Hensyn til hvad vi have sat ind af Ny, er det aabenbart, at vi maatte bringe det frem i en Form, saaledes, at vi kunde erfare Thingets Mening. — Der er efter den Velvillie, de forskjellige Bestemmelser have mødt, ingen